

University of Groningen

Hoe onderscheid je een kind met ADHD van een kind met autisme?

Gaastra, Geraldina; Groen, Yvonne

Published in:
Donateursmagazine Hersenstichting

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
2015

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Gaastra, G., & Groen, Y. (2015). Hoe onderscheid je een kind met ADHD van een kind met autisme? Speeltijd met ouders als beloning. *Donateursmagazine Hersenstichting*, 13(4), 12-13.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Speeltijd met ouders als beloning

Hoe onderscheid je een kind met ADHD van een kind met autisme?

Kinderen met ADHD en kinderen met een autismespectrumstoornis (ook wel ASS of autisme*) lijken in hun gedrag vaak op elkaar. Toch hebben ze behoefte aan verschillende benaderingswijzen. Een belangrijke onderscheidende factor zou beloningsgevoeligheid kunnen zijn. Als dat zo is, zouden opvoeders en leerkrachten duidelijkere handvatten hebben om goed met deze kinderen om te gaan.

* ASS of autismespectrumstoornis is een verzamelnaam voor ontwikkelingsstoornissen waarbij de informatieverwerking in de hersenen verstoord is. ASS begint op jonge leeftijd en speelt het gehele leven een rol.

Tegenwoordig wordt de term 'autisme' vaak gebruikt als ASS bedoeld wordt. Daarnaast bestaat klassiek autisme als een vorm van ASS. Andere vormen zijn: het syndroom van Asperger en PDD-NOS.

In het dagelijks leven komen ADHD en autisme met elkaar overeen; kinderen met ADHD hebben moeite met sociale contacten, net als veel kinderen met autisme. En kinderen met autisme kunnen óók druk zijn en aandachtsproblemen hebben, net als kinderen met ADHD. Het is soms lastig om te bepalen welke problematiek op de voorgrond staat. 'Door beloning als onderscheidende factor vast te stellen, is het verschil misschien gemakkelijker te maken,' zegt Geraldina Gaastra, die aan de Rijksuniversiteit Groningen met steun van de Hersenstichting onderzoek doet naar beloningsgevoeligheid van kinderen met ADHD en kinderen met ASS. Ze wil graag te weten komen in hoeverre kinderen tussen de acht en elf jaar oud die één van deze twee aandoeningen hebben van elkaar verschillen bij het uitvoeren van leertaken. Ook wil ze weten waar de kinderen van elkaar verschillen als het gaat om de invloed van verschillende beloningen op het uitvoeren van leertaken. 'We passen sociale beloningen toe zoals speeltijd met de ouders, maar ook materiële beloningen in de vorm van geld of een cadeautje.'

Speeltijd of geld

De kinderen ontdekken in het onderzoek aan de hand van Disneyplaatjes op het scherm welke knop bij welk plaatje hoort. 'Ze krijgen van tevoren te horen voor welk soort beloning ze spelen: speeltijd met ouders of geld. We

willen immers weten welk soort beloning het meeste motiveert. Drukken ze op de juiste knop, dan krijgen ze de beloning. In het dagelijks leven is dat natuurlijk niet zo. Geen enkele ouder beloont zijn kind iedere keer dat het iets goed doet. De ene keer wel belonen, de ander keer niet, noemen we inconsequent belonen. Vandaar dat we in de leertaak zowel consequente als inconsequente beloningen gebruiken. We verwachten dat inconsequent belonen het leren bij deze kinderen bemoeilijkt.'

Dicht bij de praktijk

In tegenstelling tot veel andere onderzoeken die sociale beloning bevatten, heeft Gaastra bewust gekozen voor een sociale beloning die in het dagelijks leven ook voorkomt: speeltijd met de ouders. 'We hebben bijvoorbeeld een airhockeytafel aangeschaft waar kinderen tijd voor kunnen verdienen om samen met een ouder aan te spelen. In andere onderzoeken is sociale beloning bijvoorbeeld een lachende smiley op het scherm, dit onderzoek gaat een stapje verder, staat dicht bij de realiteit.'

Verwachting

Gaastra verwacht dat het onderzoek laat zien dat kinderen met ADHD een groter voordeel hebben bij zowel sociale als materiële beloning, in vergelijking met geen beloning.

Meike Brouwer (8) ontdekt aan de hand van Disneyplaatjes op het scherm welke knop bij welk plaatje hoort. Ze krijgt daarvoor verschillende soorten beloning. Zo kunnen de wetenschappers onderzoeken welke soort beloning het beste leerprocessen stimuleren.

Kinderen met autisme zullen waarschijnlijk minder gevoelig zijn voor sociale beloning. Het onderzoek van Gaastra bevat ook het registreren van de hersenactiviteit (EEG). 'We hopen daardoor in de hersenen te kunnen zien waar de oorsprong van de beloningsgevoeligheid of het leervermogen van kinderen met ADHD of autisme precies ligt.'

Overbruggen

Gaastra's onderzoek sluit aan bij het dagelijks leven, bijvoorbeeld in de klas. 'Leerkrachten weten dan dat een leerling met ADHD met de juiste beloning te motiveren is, of dat een leerling met autisme juist minder reageert op sociale beloning.' Maar voor het zo ver is, valt er nog een hele kloof te overbruggen van kennis naar praktijk. 'School, ouders, behandelaars moeten allemaal de kennis hebben en die ook op de juiste manier kunnen gebruiken.'

Wilt u met uw acht- tot elfjarig kind met of zonder ADHD of ASS meedoen aan het onderzoek? Mail dan naar disneyonderzoek@rug.nl voor een informatiepakket.

Toekomstdroom

Geraldina Gaastra wil graag iets blijvends bijdragen. 'Ik hoop dat we tussen nu en tien jaar de kennis die we bij ons onderzoek hebben opgedaan naar de praktijk kunnen vertalen.'

Lees de hele toekomstdroom van Geraldina Gaastra op www.hersenstichting.nl > Actueel > Donateursmagazine

